

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

Vår dato: 29.04.2008
Arkivnr.: 545
Journalnr.:

0032 OSLO

HØRING NOU 2008 - 3 "SETT UNDER ETT - NY STRUKTUR I HØGRE UTDANNING"

Norsk Ergoterapeutforbund (NETF) vil i dette høringssvaret i hovedsak konsentrere våre synspunkter på utredningens kapittel 14; Styrking av profesjonsutdanningene i høgskolene.

Utredningen drøfter og foreslår tiltak som kan styrke kvaliteten på profesjonsutdanningene. NETF deler i hovedsak utredningens syn på de utfordringene de kortere profesjonsutdanningene står overfor og synes utredningen kommer med forslag som kan styrke disse utdanningene. Vi ønsker imidlertid å knytte noe konkrete kommentarer basert på erfaringer fra ergoterapeututdanningene.

Ergoterapeututdanninger eksisterer i dag ved fem høgskoler, 4 statlige (høgskolene i Tromsø, Sør-Trøndelag, Oslo og Bergen), og en privat (Diakonhjemmets høgskole avd. Rogaland). Utdanningen i Oslo ble etablert i 1952, i Sør-Trøndelag i 1974 og de øvrige i perioden 1990–2000. De tre senest etablerte har et årlig opptak på under 30 studenter. Til tross for mange offentlige utredninger som påpeker behov for større tverrfaglighet for å løse de mange utfordringer helsesektoren står overfor i framtiden, ble utdanningskapasiteten for ergoterapeuter redusert i 2005. Dette har også medført at det studiestedet i landet med høyest fagkompetanse blant de ansatte, har fått redusert sin kompetanse. Noe som svekker det samlede fagmiljøet nasjonalt.

Geografisk spredning

NETF ser det som nødvendig at det også for framtiden må være en god geografisk fordeling på studieplasser for helsepersonell inkludert ergoterapi. Etter at det ble etablert 3 nye studiesteder på 90-tallet har det blitt en likere rekruttering på landsbasis, noe vi synes er svært viktig. **Vi mener derfor at for denne type profesjonsutdanninger må det være utdanning på et regionalt nivå også for framtida.**

Små fagmiljøer

Ulempen ved en geografisk spredning av utdanningen for små profesjonsutdanninger er sårbare fagmiljøer. Små fagmiljøer er i stor grad avhengig av ressurspersoner og enkeltpersoners kompetanseområde og er derfor sårbare for å kunne opprettholde en stabil kvalitet. NETF ser det som viktig at de små helsefagutdanningene er tilknyttet større utdanningsmiljøer slik at man kan nyttegjøre seg både fag- og forskningskompetanse fra andre fagområder. NETF mener at både etablering av senter for fremragende undervisning og senter for fremragende profesjonsutdanning kan være viktige bidrag til å styrke kvalitet på

undervisning og forskning, særlig for de små profesjonsgruppene. **Det er derfor svært viktig at det etableres senter for fremragende profesjonsutdanning spesielt for de mindre og spredte fagområdene som vårt.**

Praksisundervisning

Utredningen påpeker flere svakheter med praksisundervisningen ved profesjonsutdanningene. Ergoterapeututdanningene er ikke blant de utdanningene som er evaluert, men mange av de svakhetene som er beskrevet vil også gjelde for vår utdanning. Vi ser at et kontinuerlig press på yrkesutøverne i helsesektoren med stadige nedskjæringer og omorganiseringer er en viktig årsak til at yrkesutøverne i denne sektoren kan være lite motivert for å ta imot studenter i praksis. Vi ser heller ikke at arbeidsgiverne er flinke nok til å tilrettelegge med tid og ressurser for at yrkesutøverne skal kunne motta student i praksis. Yrkesutøvere må gis nødvendig videre- og etterutdanning slik at de er kvalifisert for å drive kunnskapsbasert praksis som studentundervisning krever. I mange tilfeller er det uklare krav til veiledere for oppfølging av studenter, spesielt oppfølging av svake studenter, samtidig som det er uklare krav til oppfølging fra studiestedene. **Utvalgets forslag om en klarere ansvarsdeling mellom undervisningsstedet og praksis stedet vil ikke være nok. Det må følges opp av klarere krav og standarder til innhold og kvalitet i praksisen på nasjonalt nivå.**

Rammeplaner

Utvalget stiller seg skeptisk til bruk av rammeplaner og foreslår at kanskje tuning kan være en riktigere måte å styre utdanningen på. Ergoterapeututdanningene har vært gjennom et stor Europeisk tuningprosjekt. Erfaringene fra dette har vært blandet. Tilbakemeldinger fra egen faggruppe for hvilken kunnskap de mente utdannede ergoterapeuter skulle inneha var tilfredsstillende. Tilbakemeldinger fra arbeidsgivere og brukerorganisasjoner var imidlertid meget svak og ga ikke godt nok grunnlag for å legge rammer for utdanningsnivået. Hvordan og i hvilken grad de enkelte utdanningssted skal implementere disse resultatene er heller ikke godt nok utviklet. Så lenge denne metodikken ikke er godt nok etablert og innarbeidet som styringsmetode kan rammeplaner være en metode for å sikre kvalitet og faginnhold i utdanningene. Utforming og detaljeringsnivå på rammeplanene må imidlertid evalueres. Andre styringsformer bør også vurderes.

NETF mener det er sterkt grunner til at myndighetene bør ha innflytelse på innholdet i helsefagutdanningene slik at for eksempel faglige retningslinjer blir fulgt opp i utdanningene. Det kan ikke være opp til den enkelte utdanning om de ønsker å implementere disse. Ett eksempel er når Helsedirektoratet mener at begrepsbruken i ICF (Internasjonal klassifisering av funksjon og funksjonsnedsettelse) er vesentlig for å ha et felles språk for tverrfaglig kommunikasjon rundt rehabiliteringstiltak da må ICF også innføres i alle helsefagutdanningene. Det må vurderes hvilke andre styringsmuligheter myndighetene skal ha om en fjerner rammeplanene.

Mastergrads og doktorgradsprogrammer – forskerskoler

NETF mener at utvalgets forslag om profesjonsrettede masterstudier er viktig for å styrke den yrkesrettede og den praksisnære forskningen. Vi er enig at det i større grad må vektlegge sammenhengen mellom de ansattes forskning og innholdet i undervisningen. Forskerskoler for doktorgradsstudenter mener vi også er et godt tiltak for å styrke forskningen særlig der hvor det er små miljøer.

NETF støtter Norsk forskningsrådets økte satsning på et program rettet mot profesjonene og profesjonell yrkesutøvelse. **Vi vil påpeke at mye av praksisen for helseprofesjonene baseres på et tverrfaglig samarbeid og at dette må styrkes i et slikt forskningsprogram.**

Finansieringssystem

NETF ønsker ikke i denne uttalelsen å gå detaljert inn på finansieringssystemene slik de omtales i utvalgets innstilling. **Vi vil imidlertid understreke at det er av vesentlig betydning at det legges opp til et finansieringssystem som fremmer et faglig samarbeid og utvikling og ikke et system hvor konkurranse blir hemmende for et konstruktivt samarbeid. For stor vekt på aktivitetsbasert finansiering kan hemme et slikt samarbeid.**

Vi ønsker lykke til i det videre arbeidet med å styrke høgere utdanning og setter pris på et fokus på profesjonsutdanningene som utvalget har vektlagt.

Med vennlig hilsen
NORSK ERGOTERAPEUTFORBUND

Liv Berit Pilskog
forbundsleder
(sign)

Mette Kolsrud
fagsjef

() Vedlegg